

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z powództwa K. K., J. L., I. M., B. M., K. N., J. O., M. O., D. P., Z. P., D. P., B. P., I. S., G. S., E. T., D. T., A. Z., M. Z. i W. Z.

przeciwko Spółdzielni Inwalidów "N." w K.

o ustalenie istnienia stosunku pracy, wynagrodzenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 listopada 2016 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G.

z dnia 30 lipca 2015 r., sygn. akt VIII Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 lipca 2015 r. Sąd Okręgowy w G. w sprawie z powództwa K. K. (K.), J. L., I. M., B. M., K. N. (N.), J. O. (O.), M. O. (O.), D. P., Z. P. (P.), D. P., B. P., I. S., G. S., E. T., D. T. (T.), A. Z. (Z.), M. Z. (Z.), W. Z. przeciwko W. S.A. w T. i Spółdzielni Inwalidów „N.” w K. o ustalenie istnienia stosunku pracy i wynagrodzenie zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w T. z dnia 10 grudnia 2014 r. w części, tj. w pkt 2 w ten sposób, że pomiędzy powódkami a pozwaną Spółdzielnią Inwalidów „N.” w K. istniał stosunek pracy od dnia 31 lipca 2013 r. do dnia 31 sierpnia 2013 r. oraz zasądził od pozwanej na rzecz powódek K. K., J. L., I. M., B. M., K. N., M. O., D. P., Z. P., D. P., B. P., I. S., G. S., D. T., A. Z., M. Z., W. Z. wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy. W pozostałej części oddalił

apelację powódek, odrzucił apelację Spółdzielni Inwalidów „N.” w K. i orzekł o kosztach procesu.

Sąd Okręgowy podzielił w znacznej części ustalenia Sądu Rejonowego. Nie zgodził się z ustaleniem, że powódki wykonywały pracę za pomocą sprzętu należącego do powiatu t.. Dalej Sąd Okręgowy stwierdził, że pomiędzy pozwanym ad 2 (Spółdzielnią Inwalidów „N.” w K.) i Wielospecjalistycznym Szpitalem [x] w T. została zawarta w dniu 28 czerwca 2010 r. umowa o kompleksową obsługę w zakresie usług sprzątania na okres od 1 sierpnia 2010 r. do 31 lipca 2013 r. Zgodnie z § 6 umowy Szpital przekazał Spółdzielni powódki w trybie art. 23¹ k.p., a strony przewidziały możliwość rozwiązania umowy za wypowiedzeniem – okres trzech miesięcy albo za porozumieniem stron. W dniu 30 czerwca 2010 r. na mocy aneksu w miejsce Wielospecjalistycznego Szpitala [x] w T. wszedł W. S.A. w T.. Następnie w dniu 30 lipca 2013 r. pozwana Spółdzielnia wypowiedziała umowę za skutkiem natychmiastowym na dzień 30 lipca 2013 r. Tego dnia Spółdzielnia poinformowała pracowników, że stają się pracownikami Szpitala wobec rozwiązania umowy o świadczenie usług. Powódki w dniu 31 lipca 2013 r. stawiały się w pracy (za wyjątkiem J. O. i E. T.) i wykonywały swoje obowiązki, a od dnia 1 sierpnia 2013 r. stawiały się w pracy zgodnie z grafikami i zgłaszały swoją gotowość do pracy.

Sąd Okręgowy zauważył, że Spółdzielnia rozwiązała umowę w trybie, którego nie przewidziano w kontrakcie, gdyż ten upoważniał jedynie do jej wypowiedzenia. Z kolei powódki nie stały się w świetle art. 23¹ k.p. pracownikami pozwanego Szpitala. Zatem po dniu 31 lipca 2013 r. wykonywały pracę na rzecz Spółdzielni (zgłaszały gotowość do jej świadczenia), co uzasadnia żądanie przyznania wynagrodzenia za pracę.

Skargę kasacyjną wywiódł pełnomocnik pozwanej Spółdzielni Inwalidów „N.” w K., zaskarżając wyrok w części, tj. pkt I 1 i 2. Skarżący zarzucił rozstrzygnięciu naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 23¹ k.p., art. 81 k.p., art. 65 § 1 i 2 k.c. Mając na uwadze powyższe wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku przez orzeczenie co do istoty sprawy i oddalenie apelacji powódek i orzeczenie o kosztach procesu.

W skardze został zawarty wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, gdyż w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne:

- czy dochodzi do przejęcia części zakładu pracy w rozumieniu art. 23¹ § 1 k.p. w sytuacji, gdy obowiązek utrzymania czystości został przekazany przez Szpital firmie zewnętrznej (podmiotowi A) a umowa, na podstawie której wykonywano usługę zakończyła się, a Szpital zawarł nową umowę na świadczenie usług z innym podmiotem (podmiotem B), ale zanim usługa rzeczywiście była wykonywana przez ten nowy podmiot, została wykonana przez zespół pracowników podmiotu A, a Szpital w trakcie świadczenia pracy nie sprzeciwił się temu, czemu towarzyszyło przekazanie mienia i pomieszczeń służących wykonaniu usługi;

- czy ograniczenie możliwości wypowiedzenia umowy o świadczenie usług przez przyjmującego zlecenie z ważnych przyczyn w każdym czasie, o którym mowa w art. 746 § 2 zd. 1 k.c. przez wprowadzenie terminu wypowiedzenia musi być wyraźne, czy też może nastąpić w sposób dorozumiany;

- czy w rozumieniu art. 81 § 1 k.p. pracownik, który przebywa na terenie obiektów Szpitala, który był jego miejscem wykonywania pracy, pozostaje w gotowości do pracy wobec pracodawcy – podmiotu, który wykonywał pracę na terenie tego Szpitala usługę, ale przestał ją wykonywać o czym pracownik wiedział, w sytuacji gdy pracownik nie poinformował pracodawcy, że w tym miejscu pozostaje on w gotowości do pracy;

Dodatkowo skarżący podniósł, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na naruszenie art. 23¹ § 1 k.p. i art. 81 § 1 k.p.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie ma uzasadnionych podstaw. Badanie sprawy podczas przedsądu ma na celu weryfikację, czy skarga kasacyjna spełnia wymóg określony w art. 398⁹ § 1 pkt 1 – 4 k.p.c., a mianowicie została skonstruowana na podstawie ustawowej przesłanki. Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazał, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). W ten sposób wyznaczył pole badawcze przedsądu.

Hybrydalna konstrukcja podstaw skłania do refleksji, iż w tej części zawiera błąd logiczny. Jeżeli faktycznie w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne

odnoszące się do art. 23¹ § 1 k.p., art. 746 § 2 k.p.c. i art. 81 § 1 k.p., to z tego samego powodu skarga nie może być oczywiście uzasadniona. Ten sam problem prawny nie może być jednocześnie istotnym zagadnieniem prawnym, które z założenia jest problemem charakteryzującym się „nowością”, oraz być oczywiście uzasadnionym, czyli widocznym na pierwszy rzut oka.

Jak wiadomo, istotne zagadnienie prawne wymaga od skarżącego wskazania za pomocą wywodu prawnego, na podstawie jakich norm (przepisów) zagadnienie powstało, jakie są możliwe interpretacje problemu i jakie jego rozstrzygnięcie proponuje skarżący (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 r., II PK 66/09, LEX nr 553691). Zagadnienie prawne to problem, który wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego, którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, ale także dla rozstrzygnięcia konkretnej, jednostkowej sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2012 r., I PK 158/11, LEX nr 1215116). Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158).

Zakreślone ramy tej podstawy przedsądu korelują w naturalną z funkcją skargi kasacyjnej. Jak powszechnie wiadomo, sąd kasacyjny nie jest sądem trzeciej instancji, a skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Deskrypcja wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uwidacznia brak istotnego zagadnienia prawnego, jak też nie eksponuje w dostateczny sposób

publicznoprawnej funkcji skargi kasacyjnej. Nie sposób też pominąć, że zagadnienie prawne wskazane w wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej zostało sformułowane przy założeniach, które nie korespondują z ustaleniami faktycznymi w sprawie. Należy zauważyć, że Sąd Okręgowy zmienił wyrok Sądu Rejonowego bez przeprowadzenia własnego postępowania dowodowego. Taki zabieg jest dopuszczalny przez judykaturę (por. uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 1999 r., III CZP 59/98, OSNCP 1997 nr 7 – 8, poz. 124). Wykładnia prawa materialnego nie może być oderwana od ustaleń faktycznych, czyli zespołu okoliczności przedmiotowo – podmiotowych, które w danej sprawie nie są negowane przez skarżącego. Równocześnie należy pamiętać, że na etapie przedsądu ma zastosowanie art. 398¹³ § 2 k.p.c. W przeciwnym razie zachodziłby dysonans między etapem przedsądu i późniejszym rozpoznaniem podstaw kasacyjnych z ograniczeniami wynikającymi z tego przepisu, a także z art. 398³ § 3 k.p.c. W ocenie podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. wiąże zatem ustalenie, że nie doszło do przekazania części zakładu pracy. Sąd wyjaśnia szczegółowo przyczyny takiego sformułowania, tj. umowa nie została rozwiązana w dniu 30 lipca 2013 r., a powódki nadal wykonywały pracę na rzecz swego dotychczasowego pracodawcy. W dniu 1 sierpnia 2013 r. stawily się w pracy na polecenie swojej brygadzystki – pracownicy Spółdzielni.

Dodatkowo, a może przede wszystkim, należy zwrócić uwagę że dany problem został już wyjaśniony w orzecznictwie. O ile nie można z góry skonkretyzować wszystkich stanów faktycznych, o tyle pewne stany dotyczące zakresu zadań personelu związanego z usługą sprzątania, podobieństwa struktury zarządzania, organizacji pracy, majątku i technologii są powtarzalne. Z tego względu wyeksponowanie w skardze ułamku tych okoliczności nie może prowadzić do akceptacji wniosku o istotnym zagadnieniu prawnym, czy też jej oczywistej zasadności. Przecież pomocny tej mierze tzw. Test Spijkersa (zob. wyrok TSUE z dnia 18 marca 1986 r., C – 24/85) w sposób oczywisty klaruje, że o przejściu zakładu można mówić w kontekście całokształtu okoliczności sprawy. Badanie sprawy w tej płaszczyźnie zostało dokonane przez Sąd Okręgowy, czemu dał on wyraz w pisemnym uzasadnieniu swego stanowiska.

Również nie można mówić o istotnym zagadnieniu prawnym w płaszczyźnie art. 81 § 1 k.p. Formułując zakres wątpliwości ponownie skarżący odrywa się do okoliczności faktycznych sprawy i suponuje przypadkową obecność pracownika na terenie swojego byłego zakładu pracy. Tymczasem ustalenie Sądu Okręgowego jest czytelne, że ta obecność był związana z poleceniem brygadzystki (pracownicy Spółdzielni) stawienia się w pracy, co rodzi uprawnienie do wynagrodzenia i eliminuje konieczność przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z tego powodu.

Nie ma także przesłanek do przyjęcia istnienia zagadnienia prawnego odnośnie art. 746 § 2 zd. 1 k.c. Po pierwsze, sam skarżący szeroko komentuje treść danej normy i przyjęte w orzecznictwie zapatrywania na jego wykładnię. W dalszej części dowodzi, że ten aspekt ma w sprawie istotne znaczenie i przyczyni się do rozwoju prawa (nauki prawa). Jednak tego wątku nie rozwija w tej części skargi, a jego ocena przez pryzmat zarzutów skargi (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.) nie jest na obecnym etapie możliwa. W zakresie przedsądu ów argument nie został powiązany z treścią art. 65 k.c., a z analizy okoliczności opisanych w tej mierze wynika, że skarżący przeczy dokonany w sprawie ustaleniom faktycznym co do możliwości rozwiązania umowy. Stąd i ten aspekt wymyka się spod kontroli Sądu Najwyższego.

Oczywista zasadność skargi powinna polegać na takim naruszeniu norm prawnych, które nie budzi wątpliwości i możliwe jest do stwierdzenia przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 lipca 2007 r., I PK 113/07, LEX nr 896056). Uzasadnienie skargi nie eksplikuje tej podstawy przedsądu, poza prezentacją własnego – odmiennego od ustaleń faktycznych – stanowiska, co nie wyczerpuje treści art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przyjęcie propozycji skarżącego równałoby się uznaniu za oczywiste naruszenie prawa każdego rozstrzygnięcia pozostającego w opozycji do treści strategii procesowej strony, co ze zrozumiałych przyczyn nie jest do przyjęcia.

Mając zatem na uwadze, że w sprawie nie występują zagadnienia prawne, sformułowane przez skarżącego, jak też skarga nie jest oczywiście zasadna, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c.

